

K 200-letnici rojstva W. A. Mozarta

V solnograški stolnici je bila minuli petek slovesna sv. maša ob 200-letnici rojstva skladatelja Wolfganga Amadeja Mozarta. Maši je prisostoval državni predsednik dr. Körner, diplomatski predstavniki 23 držav, zastopniki krajevnih oblasti, a slovesno razsvetljena cerkev je bila natlačena ljudi. Vse v frakih, blestela so se odlikovanja na prsih odličnikov in bliskali dragulji na rokah in vratovih dam. V gledališču je bila potem posebna slovesnost in solnograški mestni svet se je sestel na izredno sejo in podelil zasluženim glasbenikom posebne, po Mozartu imenovane nagrade.

za pravo lepoto bolj dovzetna, mehka slovanska duša praškega meščanstva zaslutila v delih na Dunaju nepriznanega skladatelja bodočega velikan. Opera „Figarova svatba“, ki je bila zelo hladno sprejeta na Dunaju, je v Pragi doživela velik uspeh. V neki vili v okolici Prage pa je zložil eno izmed svojih najzrelejših del „Don Giovanni“, ki je v praškem gledališču doživel svojo krstno predstavo.

Mozartova glasba je spev čiste duše, ki ga vsa grdobija in hudoba sveta ni mogla premočiti. Živel je tako rekoč dvojno življenje, kajti če pogledate portrete iz njegovih zadnjih let, ko sta mu bolezen in skrb začrtali bridke poteze v fino oblikovani obraz, vidite od življenja strtega človeka. Toda če poslušate njegove skladbe, pa veje iz njih čista, skoraj otroška radost, duhoviti humor

ter nepriljena, a prav zato tembolj elegantna gracioznost. Kot da bi mu bilo življenje en sam praznik, in morda mu je kljub vsemu res bilo. Saj je bil zelo veren in je nekoč rekel, da „je smrt na pol poti k Bogu.“ Od tu je črpal moč za življenje in iz nadnaravnega sveta je dobival navdihnjenje za svoje božanske melodije.

Glasba je umetnost, ki ne pozna jezikovnih, narodnostnih in kakršnih koli drugih meja. Potem, ko je Mozartovo truplo strohnelo v jami ubožcev na dunajskem pokopališču, so njegove melodije nastopile zmagovalno pot po svetu. Poklonil jih je v dar vsemu človeštvu, da si z njimi plemeniti dušo, da se ob njih raduje in da v njih najde moči za premagovanje težav.

Tudi med Slovenci so njegove skladbe imele kmalu mnogo občudovalcev in že v letih okrog 1800 je bilo več njegovih oper uprizorjenih v ljubljanskem stanovskem gledališču. Mozartova glasba je tudi danes vplivala na razvoj slovenske glasbe.

Če se pa danes svetovljanska družba v frakih, odlikovanih in draguljih, ki ga nekoč ni hotela priznati, klanja njegovemu spominu, le popravlja storjeno napako in obenem priznava svojo majhnost in minljivost.

Zimska olimpiada v Cortini

V četrtek se je začela v Cortina d'Ampezzo v italijanskih Dolomitih zimska olimpiada. Je to največja zimsko-športna tekma, ki se vrši le vsaka štiri leta, po vzoru tekem, ki so jih imeli stari Grki, kjer so se merili tekači, borilci in jahači.

Olimpiade so izraz plemenite ideje, da bi naj narodi med seboj tekmovali v zdravih športih in v poštenem tovarištvu, kjer naj pripade venec zmage tistemu, ki je najboljši. Leta 1896 so jih pa v Atenah na klasičnih tleh nekdanjih olimpiad, obnovili v moderni obliki. Vendar v začetku brez zimsko-športnih panog.

Zimske olimpiade so se pričele šele leta 1924, kajti šele po I. svetovni vojni so se različne zimsko-športne panoge tako razvile, da jih je mednarodni olimpijski odbor prevzel v svoj uradni program.

V mogočnem „Ledenem stadionu“, ki ga obkrožajo v nebo kipeči vrhovi Dolomitov, je italijanski državni predsednik Gronchi otvoril tekmovalje, potem ko so udeleženci in zmagovalci prejšnjih olimpiad prinesli v posebni štafeti olimpijski ogenj. Med tekači smuške štafete so bili večkratni olimpijski zmagovalci v smuku Zeno Colò, nadalje Enrico in Vincenzo Colli, ki sta se udeležila prve olimpiade v Chamonixu leta 1924, in Lino Lacedelli, ki se je bil udeležil vzpona na drugi najvišji vrh na svetu, K 2 v himalajskem pogorju.

Mogočen je bil pogled na olimpijski sprevod, v katerem so korakali vsi tekmovalci. Skupno je 32 držav poslalo svoje najboljše športnike, da v tej najbolj mednarodni vseh tekem zastopajo barve svoje domovine. Na čelu so nosili olimpijsko zastavo, ki predstavlja pet med seboj povezanih krogov,

kar pomeni, da ljubezen do športa združuje v bratstvu vseh pet kontinentov naše zemlje. Za temi so sledila moštva posameznih držav. Prva je Grčija, dežela, kjer so se olimpijske igre pred več tisoč leti, začele, potem pa so sledile: Avstrija, Avstralija, Belgija, Bolivija, Čile, Koreja, Finska, Fran-

Prvič v zgodovini olimpiad je letos bila določena ženska, italijanska smučarka Giuliana Minuzzo, da v imenu vseh tekmovalcev položi olimpijsko prisego, ki se glasi: „Prisegamo, da se udeležujemo olimpijskih iger kot lojalni tekmovalci, spoštujemo pravilnike, ki jih urejajo, in z željo, da tekmuje v viteškem duhu za čast domovine in za slavo športa!“

cija, Nemčija, Japonska, Anglija, Iran, Islandija, Jugoslavija, Norveška, Poljska, Rumunija, ZDA, Švedska, Švica, Turčija, Madžarska in zadnja Italija kot gostiteljica.

Po govorih se je pojavil na vhodu v stadionu drsalec Caroli s baklo v roki. Po gladki ledeni ploskvi drvi k velikemu trinožniku in prižge plamen, ki bo gorel tam skozi deset dni in noči, dokler ne bo konec tekem.

Na oder pa stopi mlado dekle, smučarka Giuliana Minuzzo in držeč olimpijsko zastavo v desnici, spregovori olimpijsko prisego. Na drogo, ki obdajajo stadion, pa dvigne zastave vseh držav udeleženk. Slovesnost je s tem konec, začnejo se pa tekme.

Slovenec koplje zlato v polarni noči

Slovenski rojak, ki se je iselil v Kanado, nam piše o svojem življenju:

„Za sedaj bivam še v mestu Yellowknife na skrajnem severu Kanade, v takozvanem North West Territory. Mesto ni veliko, ima dve šoli, dve cerkvi in pol ducata trgovin z raznovrstnim blagom. Ima pa burno zgodovino iz časa bojev med belci in rdečekožnimi Indijanci, pa tudi o prvih naporih in žrtvah misijonarjev, ki so tukaj oznanjali Indijancem božjo besedo. Prebivalcev ima sedaj okrog 3.000, beli in rdeči skupaj šesteti. Indijanske družine so se tekom časa zelo skrčile in sedaj jih je ostala le peščica, kakih 200, ki živijo sami zase zunaj mesta v bornih lesenih kolibah. Pečajo se s šivanjem copat, ribolovom in lovom na divjačino, a le redko kateri je zaposlen drugje.“

Podnebje tukaj na visokem severu ni baš prijetno, posebno ne sedaj v zimi, saj imamo 40 do 50 stopinj pod ničlo in človek se zgrozi, kadar mora iti ven iz hiše, kajti mraz je tako suh, da človeka reže, ne pa zebe. Snega imamo zelo malo, komaj za eno ped, ker je pač premrzlo. Posebno sedaj so noči neznosne, saj trajajo po 20 ur, torej ostane le 4 ure dneva. Jaz pa vidim dnevno svetlobo vsakih sedem dni, to je v nedeljo. Ko grem namreč na delo, je še trda tema in medtem, ko jaz kopljem pod zemljo, zgoraj že mine kratki dan in, ko grem domov, je že zopet tema. Celotno mesto živi od 600 rudarjev, ki v okolici kopljejo zlato, ter od velikega letališča, na katerem pristajajo in s katerega odhajajo letala na vse štiri strani neba.

V teh krajih je tudi precej divjih živali, namreč severnih jelenov, ter divjih bivolov, ki jim pravijo karibü. Ne manjka pa tudi divjih psov in volkov, ki se zvesto držijo svojih žrtev, namreč jelenov in karibüjev. V januarju se jeleni in karibü selijo na jug, kjer je boljša paša. So to po več tisoč glav broječe črede, katerih pa volkovi in drugi psi ne izpustijo izpred oči. Sovražnik jelenov in karibü je tudi Indijanec, ki jih včasih pobije nad sto, da si pripravi meso za celo leto. Drugih novic v tej temi za sedaj pač ni, a poleti se vam bom spet oglasil in upam, da bom imel kaj več novega poročati.“

FRAN ERJAVEC, PARIZ.

74

KOROŠKI SLOVENCII. DEL

Toda tudi reformacijski komisiji sami je šlo po vsej priliki predvsem za zmago veljave vladarja in katoliške Cerkve in manj za resnično versko prepričanje. Zlasti na skoro popolnoma poluteranjeni Gornji Koroški se je pokazal protestantizem nepričakovano trdoživ. Na tisoče rodbin se je iz strahu pred kaznimi na zunaj resda kazalo katoličane in so navidežno opravljali tudi vse predpisane katoliške verske dolžnosti, a v resnici so ostali vendarle še nadalje neomajni protestantje. Teh je bilo seveda največ med Nemci, a nekaj tudi med Slovenci, zlasti v spodnji Ziljski dolini in po hribovju med Millstättskim in Osojskim jezerom, kjer so se ohranili močni sledovi protestantizma še prav do današnjega dne.

Čisto drugačen pa je bil položaj v slovenskem Rožu in Podjunu. Tu ni moglo pognati luteranstvo nikoli globljih korenin, zato tudi reformacijska komisija sploh ni našla razen v Velikovcu, na nikake ovire in se je še tisto malo protestantov, kar jih je bilo, hitro in brez vsakega odpora vrnilo h katoliški veri.

Nobenega dvoma ni, da je imelo opisano pokatoličevanje v narodnem pogledu za slovenski del Koroške le ugoden vpliv, kajti ob tej priliki je izginilo iz tamošnjih večjih krajev precej tujih priseljencev, ki so mogli spriti svojih vodilnih socialnih in gospodarskih položajev vplivati na nas samo raznarodovalno (to poudarja celo Aelhker). — Nekateri menijo, da bi bili slovenska protestantska knjiga in slovenska protestantska cerkev preprečili ponemčenje, toda to ni verjetno. Čisto

jasno je namreč bilo, da je ogromna večina slovenskega ljudstva odklanjala nemški protestantizem, zato bi se tudi slovenska protestantska cerkev nikakor ne mogla vzdržati pač bi pa postali Slovenci še versko razcepljeni, a primer bivših slovenskih protestantskih vasi Zagorice in Sovče nad Podkloštro, kjer se je vzdržala slovenska protestantska knjiga še prav do začetka tega stoletja, nam dokazuje, da tudi ta ni bila dovolj močna niti zadržati germanizacije.

Stanovi so napenjali medtem vse sile, da bi rešili, kar se je še rešiti dalo. Že dne 24. II. 1600. so naslovili na nadvojvodo novo spomenico, v kateri so zavračali proti njim naperjene očitke, namigovali, da se bodo pritožili pri cesarju in zahtevali ohranitev že dovoljenih svoboščin. S podobno spomenico so poskusili potem še jeseni 1. 1603 in ob tej priliki grozili celo z množično izselitvijo plemstva, deželni zbor pa je sprito izselitve rudarjev in bogatih trgovcev opozarjal na pogubne gospodarske posledice. Nadvojvoda je začel že oklevati, a Stobej ga je vnovič prepričal, da je vztrajal na započetih poti.

Trd je pa ostal še vedno celovski oreh. Tu v določnem roku ne le, da ni nihče podal zahtevane izjave in da sta se izselila le dva, temveč so se po odhodu komisije hitro vrnilo celo predikanti, kot je bilo že nekoliko prej omenjeno.

Nadvojvoda je poslal vnovič nekaj ukazov in groženj (15. III. 1601. so bili potem odpušteni le vsi štirje celovski predikanti), a ker ti niso imeli dovolj uspeha, je ponovno prišla dne 5. IV. 1604. v mesto reformacijska komisija, ki ji je zopet načeloval sekavski škof Brenner. Sedaj je ostala tu skoro štiri mesece (do 28. VII.) in škof sam je pridigoval vsako nedeljo in praznik v mestni župni cerkvi — odlične meščanke so ga hodile poslušati v slovenski kmečki noši, da bi jih drugi ne spo-

znali —, med tednom je pa pozival k sebi posamezne meščane. Ti so sedaj po veliki večini uvideli, da nimajo nobenega izhoda več, zato so se uklanjali drug za drugim. Ob tej priliki so se zlasti tuji (nemški) priseljenci po večini zopet izselili (skupno okoli 50), a na novo so mogli dobivati meščanstvo izključno le zanesljivi katoličani. V razne mestne službe so želei postavljati zopet katoličane; a glede mestnih svetnikov so se pogodili tako, da bodo na novo izvoljeni le še katoličani, stanovi jih bodo pa potrjevali.

Ceprav je ostalo seveda tudi v Celovcu še vse polno tihih protestantov, so bile z vsemi temi ukrepi luteranstvu vendarle spodrežane korenine in katoličanstvo se je začelo naglo vzpostavljati končno tudi v Celovcu. Po 42 letih so prvič zopet slovesno praznovali praznik sv. Rešnjega Telesa in škof je zadovoljen pisal nekemu svojemu prijatelju: „Vsa Koroška je bila v dobi treh mesecev popolnoma prenovljena.“ — Le tu in tam je kak plemič še nekaj časa skrival na svojem gradu kakega predikanta.

Izselitev številnih tujih protestantskih obrtnikov, rudarjev, trgovcev in raznih vrst izobražencev je pomenjala za Koroško na splošno dokaj hud udarec, ki ga je dolgo zelo občutilo zlasti vse koroško gospodarstvo in v precejšnji meri tudi kulturno življenje. Rudarska in obrtna proizvodnja sta vidno nazadovali in iz dežele je odšlo mnogo kapitala. Toda koroški slovenski kmet ni imel nobenega razloga za tem posebno žalovati, kajti slovenski del Koroške je bil pri tem le malo prizadet, a kolikor je bil, je šlo pač zgolj za tamošnje Nemce. Glede na to so nam bili Ferdinandovi protiluteranski ukrepi v nekem pogledu celo v vidno narodno korist, ker se je z njimi slovenski del Koroške deloma zopet otrese od nevarnih ponemčevalnih elementov.

(Dalje prihodnjič)

CELOVEC

Vsako nedeljo in praznik je v stari bogoslovni cerkvi v Priesterhausgasse nedeljska služba božja ob pol 9. uri.

GORENČE

V letu 1955 se je v naši fari rodilo 15 otrok, 2 pa v celovski bolnici, torej skupno 17 otrok. Od teh je bilo samo 7 fantov, ostalo pa dekleta. Zakonskih: 16, nezakonskih: 1.

Zenili pa smo se v preteklem letu bolj malo. V domači fari sta se poročila dva para, in sicer Schober Herbert, krojač, in Roscher Kristina ter Jörg Miha, šofer, in Pichler Sieglinde, doma iz Šmartna v Graniči. Kranjc Valentin, pd. Krujsarjev Folti, in Brumnik Edit pa sta se poročila izven domače fare.

Smrt je nas v prvi polovici lanskega leta še kar pogostoma obiskovala. Umrlo je skupno 8 faranov. Od teh jih je umrlo doma 7, eden pa v celovski bolnici.

Na šminklavškem pokopališču je pokopan tudi Ott Johann, pomožni delavec, doma iz Špitala na Dravi. Imenovanega mrtveca je naplavila Drava na levem bregu pod Boštjanom.

PLIBERK

(Kako smo preživeli leto 1955)

Pliberčanom in tistim po svetu, ki se zanimajo za starodavni Pliberk, so namenjene te vrstice. Kakor vsako mesto tako ima tudi Pliberk marsikaj zanimivega in senzacionalnega.

Kratek pogled nazaj v pravkar minulo leto. Leto je minulo kar mirno in zadovoljno, če izvajamo tiste posebne, ki zaradi dvojezične šole ne morejo mirno spati. Zanimivo je, da so ti nezadovoljniji večinoma otroci slovenskega porekla. Hočejo postati nekaj, kar je nemogoče. Člen 7. državne pogodbe jim ne gre v butico. Čas vse spremeni; tudi ti se bodo unesli.

Preteklo leto je bilo za pliberško faro leto blagoslovitve novih zvonov. Podružnice so v tem prekosile Pliberk, nazadnje so se pa tudi ti vdali, opustili prepire. Ti novi zvonovi so enim v veselje, drugim pa v nevoljo. Pravijo, da ne morejo spati vsled zvonjenja. Bogve, ali jih kaj motijo težki avtomobili?

Letos so sprožili tudi gradnjo nove železnice. Menda zato, ker se bližajo volitve; takrat pri nas najraje merimo ali že trasiramo novo železnico.

Z nenavadnim navdušenjem so hoteli naši meščani proslaviti 10. oktober. Ta slavn dan je lani padel prav na nedeljo. Zato so vpregli tudi cerkev. To ravno ni napačno. Na Glavnem trgu (imamo namreč samo en trg) se je ob določeni uri nabralo precej radovednih meščanov, da slišijo nekaj posebnega. Nekaj prileten govornik, menda upokojeni učitelj, se je jezil pred ljudstvom na 7. člen državne pogodbe. Mož je namreč pozabil, da ni bil tukaj za to pravi prostor in da je zato vsako govorenje brezpredmetno. Vsebinsko je bil govor zelo plehek. Razumna kritika je na splošno obsodila kot brezpomembno hlastanje. Pliberčani, za take slavnosti si izberimo boljše, udarne govornike!

Nato je sledil obhod po mestu. Konec tega pohoda je bil mestni park, kjer stoji spomenik padlim vojakom. Ob zvonjenju vseh v Pliberku nabavljenih zvonov je korakala strumna četa mladih in starih mož in žen in otrok, ki nikjer ne manjkajo. Toliko je bilo zvonjenja, da so se okoličani izpraševali: Kakšna procesija pa je danes v Pliberku, ko je toliko zvonjenja? Zvonovi so povsod cerkvena lastnina, zato prosimo, naj se ne uporabljajo pri čisto političnih prireditvah. Za časa nacizma je bil pritisk, da so morali zvonovi opevati velikanse zmage, ki so se pa pozneje končale z žalostno zaplombo le-teh.

Če se hočemo dotakniti še lanske gradbene sezone, moramo omeniti le nekaj malih vil ali pa restavracijo. Vprašamo naše občinske moše: Mar ne bi mogla občina napraviti kakšne stanovanjske hiše? Reveži še vedno zmrzujejo v razpadajočih barakah. Če je drugod mogoče za reveže nekaj napraviti, zakaj pa bi pri nas ne bilo mogoče?

GLOBASNICA

V štev. 51-52 leta 1955 je „Naš tednik-Kronika“ objavil poročilo o miklavževanju v Globasnici in Štebnju. Pisec poročila je dal svojemu trenutnemu razpoloženju duška in tako je nastala slika o globaških priklakah, ki ne odgovarja dejstvom.

Nimamo pri nas nikogar, ki bi razbijal slovensko katoliško skupnost, ki je v zadnjih letih s svojim kulturnim delom dokazala, da je vir narodnega in katoliškega napredka in uspehov v slogi.

Pri nas na Koroškem

Če se je mogoče „komu“ posrečilo, da je v naše kroge zanesel v zadnjih mesecih različna gledanja na eno ali drugo krajevno zadevo, tedaj moramo že sami imeti toliko zdrave razsodnosti, da ne bomo nasedali prišepetovalcem od zunaj.

Dobro se zavedamo dela in zasluga za kulturno, prosvetno in versko življenje tako starejših kakor tudi mladih in predvsem tudi našega g. župnika Poscha. Prav tako vemo, da filmi niso nadomestilo za slov. igre, marveč dopolnilo, ki danes v kulturnem življenju ne more manjkati. Le tedaj, če bo eno dopolnjevalo drugo, če bo mladina v pesmi, besedi in dejanju posegala v področja, ki so bila sveta našim prednikom, bomo zares hodili pot svojih prednikov, ki so imeli vedno tudi svojega župnika v svoji sredi in so z njim sodelovali.

GLOBASNICA

Kronika naše fare navaja za preteklo leto 17 rojstev, 10 smrtnih slučajev in 12 porok.

Zadnjo nedeljo pred adventom je bila vsa Globasnica na nogah. Kar trije sosedji — drvarji po poklicu — so se ženili in obljubili pred oltarjem večno zvestobo svojim izvoljenkam.

Pajančičev Franc si je izbral za ženo Jozejevo hčer, Gretko Petek; Šmucov Hanzej je šel k sosedu po Čebulovo Katrico ter jo pripeljal v svojo novo, lepo hišico. Tudi Gregoričev Franc ni imel daleč do svoje neveste. Izbral si je kot življenjsko družico Parovo Johannes, ki je prišla v Globasnico šele pred kratkim iz šinske strani. Mladim parom želimo v njihovem novem stanu vso srečo in obilo božjega blagoslova, predvsem pa, da bi izšel iz teh družin števil in pravi globaški rod. Zadnjo nedeljo pa sta se poročila Poldo Smrečnik in Marica Konečnik. Obširnejše poročilo bomo priobčili drugič.

VESELE PRI ZABLAŠKEM JEZERU

Lovili smo lopova in ga tudi ujeli. Okrog 10. ure zvečer, predno je šla družina spat, je šla Kolmanova deklica pogledat v hlev, če je tam vse v redu. Naenkrat zasliši nekaj na skednju. Hitro je letela po očeta, ki je še za mizo dremal. „Ata, ata, nekdo je na skednju, točno sem ga slišala, po „špic prstih“ je hodil, da sem ga komaj slišala“. Ves nervozen je planil očep pokonci in dejal, da človek še pri najboljšem spanju nimaš miru pred temi ljudmi. Hitro si je obul čevlje ter šel po sosedu. Naprosil je sosedu, da naj gre z njim, in mu na kratko razložil, kaj se dogaja na njegovem skednju. Sosed mu je takoj obljubil pomoč. Vzeli so seboj lopato in drogeve. Sedaj pa na „jurš!“ Ko so prišli na skedenj, ni bilo slišati ničesar več. Deklica je nato opazila, da v rezanico prej ni bilo luknje, tam bo nekaj. Pri luknji namreč spravljajo rezanico v hlev. Bili so tukaj zelo previdni, ker so bili prepričani, da bo lopov na tem mestu skrit. Hitro so se porazdelili, nekaj jih je šlo v hlev in dva sta spuščala električno žarnico po žici v luknjo. V hlevu pa je eden dregal z drogom v rezanico. Ko ga je zadel, se mu je prijazno oglašil. „Grom in strela, enkrat moreva trčiti!“ Vigel je suknjič s sebe, zavihal rokave in planil v rezanico. Prijel ga je naravnost za ušesa, da je lopov pričel kričati.

Sedaj je prevzel poveljstvo ata in dejal: „O tem dogodku pa je treba biti čisto tiho, kajti če bi zvedeli drugi ljudje, kako smo mi „mrjasca“ lovili, potem nas gotovo dajo v časopis.“

Zato pa oprostite, da smo prišli s tem dopisom bolj pozno na dan.

SELE

Daleč in visoko že blizu Košute leži Gornikova kmetija. Pred par leti jo je od bolnega strica prejel v last Hanzej Supan, skrben in markljiv fant, vnet bralec našega lista. Njegova gospodinja se s svojim možem odpravila, da se preseli v Borovlje. Zdaj je bilo treba Hanzeju se resno ozreti v vrste selških deklet, katera bi bila zvesta žena in praktična gospodinja. Dobil jo je: Vorančevo Katrijo Hribernik. Ta je že leta sem cerkvena pevka, igralka na društvenem odru, pa zna tudi prijeti za vsako žensko delo. V ponedeljek, dne 23. januarja je bila poroka; — okoli 130 svatov — med njimi vsi

cerkveni pevci — ju je spremilo v cerkev in se z njima radovalo na gostiji pri Mažehu.

Ni majhna žrtev iz obljubene vasi se preseliti v samoto. A nevesta dobro ve:

„Kjer imam moža,
tam ljubo bo doma!“

Bog daj srečo!

POKRČE

Saj nas poznate. Čuvarji Doline smo, ki leži v naši fari in za katero tudi vi v Podjuni pridno darujete in zbirate. Mi pa se na vse kriplje trudimo, da bi vas naši otroci ne razumeli več, ker hočemo biti napredni in nemški. Odločno smo dvignili svoj glas proti dvojezični šoli, kakršne pri nas niso izvajali, ker verjetno šolski nadzornik celovškega okraja ne ve, da je tudi naša občina po šolskem zakonu uvrščena med dvojezične občine. Pred sedemdesetimi leti smo imeli pri nas dva Nemci, danes pa smo vsi Nemci in hočemo zatajiti to, kar so nam izročili naši starši v oskrbo. V vsakdanjem življenju smo sicer mnenja, da je privatna lastnina zares nekaj nedotakljivega, kar bi branili tudi s svojo krvjo, in se zgražamo, če na vzhodu kmetu jemljejo njegovo zemljo, tega pa, kar je bilo najbolj last naših očetov in je v resnici najbolj naše — materina beseda — se sramujemo.

VABNJA VES

Pri nas pa stojimo kot obmejna občina na braniku domovine. Ne branimo sicer ne meje ob Inu in tudi ne meje ob Karavan-kah, pač pa smo najvzhodnejša vas celovškega okraja in se zelo bojimo, da nas ne bi okužili velikovski okraj s svojo slovensčino in zaradi tega smo tudi mi protestirali proti nasilju slovenskega pouka, ki se na naši šoli itak ne izvaja, čeprav je predpisan po zakonu iz leta 1945. Razume se, da je bil ta protest stoodstoten, ceneje mi ne damo. Vsekakor pa je zanimivo, da Vabnja ves pri uradnem ljudskem štetju leta 1880 izkazuje 25 hiš, 68 moških in 88 ženk, vsi katoličani in Slovenci. Danes pa smo napredni, govorimo sicer še reakcionarno slovensčino, na zunaj pa „hočemo“ pokazati, da smo se poseverili.

Kaj bi rekli k temu naši očetje? Verjetno bi svojih lastnih sinov ne spoznali več! In potem še nekateri pravijo, da na Koroškem ni bilo germanizacije!

ZELINJE

Prestopili smo srečno prag novega leta. Ker pa ni varno pisati o tem, kaj si v tem letu želimo, bomo rajši povedali, kaj smo doživeli v preteklem letu. Najprej pa moramo ugotoviti, koliko nas je po preteku enega leta še ostalo na tem svetu. Saj kolednica poje: „... pomisli, koliko prijateljev leži na tem žeganem „britofu“, k’ so lani današnji dan z veseljem obhajali še.“ Pa zares, trikrat se je vila v preteklem letu žalna procesija na želinjsko pokopališče. Prvi je umrl meseca januarja Krofičev Francej, brat rajnega preč. g. Leopolda Kasla. Bil je star že čez 80 let. Prezgodaj pa je odšla od nas rajna Kuhlingova mati Marija Kasl, stara niti 60 let. Pokopali smo jo meseca septembra ob obilni udeležbi žalnih gostov in kar 7 duhovnikov. Kot zadnji pa je umrl Kasl Hermej, pd. Pvažejev v Zg. Dobju; torej smo pokopali v enem letu kar tri iz rodbine Kasl. Naj jim sveti večna luč!

Ko smo pa že pri žalostnih poročilih začeli, pa bomo kar pri teh nadaljevali. Kakor so otroci žalostni, kadar jih zapušča dobri oče, tako smo bili žalostni tudi Zelinčani in vsi farani, ko je nas po Veliki noči zapustil preč. g. France Brumnik ter se preselil v Kotmaro ves. Devet težkih povojnih let se je trudil v šmarješki fari. Lepo je obnovil versko življenje in se z veliko vnemo trudil za rast Kristusovega kraljestva v fari. Božjo besedo je nam polagal v srca v lepem domačem jeziku, za kar smo mu še posebno hvaležni. Zavedal se je, da sta vera in materin jezik nerazdružljiva enota in da eno brez drugega ne more uspevati.

Zelinčani pa znamo biti tudi veseli in darežljivi. To smo pokazali takrat, ko so nam meseca majnika blagoslovili mil. g. prošt Trabesinger dva nova zvonova. Dobavila nam jih je tvrdka Grassmayr iz Inomosta. V

Iz uredništva

Gospod P. Vaš članek o zidavi cerkve smo izročili v študij pristojnemu mestu. Smo pa mnenja, da moramo v tej zadevi upoštevati ves svetovni položaj, ki se najbolj zrcali v avdienci protestantovskega škofa Dibeliusa pri sv. očetu. Zato se nam sedaj ne zdi umestno načenjati tega vprašanja.

lepi harmoniji s tretjim zvonom, ki se je edini od štirih nam vzetih zvonov vrnil po drugi svetovni vojni, pojeta in neprenehoma kličeča še četrtega največjega prijatelja, ki naj bi se njim pridružil. Upamo, da bo tudi ta še letos zapel.

BILČOVS

V minulem letu je bilo v župniji Bilčovs rojenih: 33 otrok in sicer 22 fantov, 11 deklet; 29 zakonskih in 4 nezakonski.

Doma je bilo rojenih: 15 otrok, v Celovcu v bolnici: 18 otrok.

Poročenih je bilo doma 9 parov: drugod 2 osebi.

Umrlo jih je skupaj 16 oseb: 5 moških in 11 žensk; otrok pod 14 let trije.

Najstarejša oseba je bil Janez Malle, upokojeni rudar, ki je dosegel starost 86 let.

MEDGORJE

Odkar imamo nove zvonove v Medgorjah, nas je obiskala smrt že štirikrat. Prvič so zapeli v slovo Kapusovi materi. Več let je bolehal, zadnje mesece je iskala pomoči v bolnici pri elizabetinskih. Pred smrtjo so jo pripeljali na dom. Zelo veliko je trpela v težki bolezni raka. Domači gospod so jo vsaki dan obiskovali in jo tolažili v trpljenju. Vse trpljenje je vdano prenašala in ga darovala Bogu, dokler je še mogla je prejemala sv. obhajilo. Kako je bila priljubljena, je dokazal velik pogreb, ki ga je vodil g. župnik Jank z Radiš. Domači gospod so bili tisti čas v Rimu, kjer so pridigali duhovne vaje. Na grobu rajne matere so se v lepih besedah poslovili gospod Jank, pevc pa so zapeli pri hiši in ob grobu žalostinke.

Pred praznikom Brezmadežne pa so zopet zapeli zvonovi in sicer tokrat Stepahovi materi iz Rut. Tudi ta mati je veliko trpela na raku. Večkrat je prežela v bolnišni sv. zakramente. Vdano je bilo njeno trpljenje v bolezni in lahka je bila njena smrt. Zato pa je imela res lep pogreb.

Par tednov pozneje je pa umrl delavec, mlad moški, doma iz Nizje Avstrije. Kupil si je na Rutah hišico in živel tu s svojo ženo. Tudi on je imel raka. Večkrat so mu gospod nesli sv. obhajilo v njegovi bolnici. Ko je umrl, so gospod povabili vse farane, da naj v velikem številu pridejo k pogrebu rajnega Alojzija Pfliegel; k bogatemu gre itak vse za pogrebom, k revnemu naj bi res vsi (Nadaljevanje na 8. strani)

Nezgoda župnika Trunka

Sumljivo se mi je zdelo, da mi dragi prijatelj tako dolgo ne odgovori. Dalj kot teden dni nikoli ni ležalo pismo pri njem, ne da bi bil odgovoril. Od takrat, ko sva se poslovila v Bačah v juniju 1921, je samo v vojni tako dolgo molčal, ker je moral molčati. In moja huda slutnja se je uresničila: po zračni pošti dobim danes iz „St. Mary's Hospital 2200 Hayes Street, San Francisco 17, California“ od njega naslednje pismo: 11. 1. 1956. — „Ne vem, če si dobil (po časopisu) vest, da sem od dveh prišel na eno nogo. Svoja usoda — tudi človek. Še nikoli nisem bil tako previden pri prehodu cest, pa me je zadelo. Dne 15. grudnia ob 4 popoldne. Kakor bi bila strela udarila in bil sem na tleh. Ti avtomobili in ta ameriška blaznost pri dožnjaj, kaj si moreš poizkusiti — pod kolenom na levi nogi obe kosti drobne! In človek ima 85 let? Ne vem, kako se utegne razviti, ker komplikacija je skoroda neizogibna. Naj se zgodi božja volja — smrt mora imeti vzrok! Spravili so me v bolnišnico. Kakor pravijo, bom moral ostati tu še mesec! Tudi v Ameriki so v marsičem razmere postale blazne. Vse samo grabi. — Ležim in posedam, noga je v gipsu, boli me ravno ne, ampak si moreš misliti, da je mi zerno pri 80 dolarjih na dan (oskrbnina v bolnišnici). — Človek res ne ve, kaj ga vse čaka pred koncem, pa moramo vzeti in potrpeti.“

Vsi koroški znanci in prijatelji sočustvujemo s svojim blagim rojakom, ga vklepamo v molitve in želimo, da bi ga božja milost in zdravniška modrost zopet postavila na noge. Znano je, da je mons. profesorja Trinka in dekana Mariniča v enaki ali še večji starosti zadela enaka usoda.

Cene mleka v mednarodni primerjavi

V zvezi z sedanjimi pogajanjimi o zvišanju cen mleka je zanimiva tudi mednarodna primerjava cen tega važnega hranila v evropskih in ameriških državah. Cene, preračunane, v šilinge dajo naslednjo lestvico:

Dežela	Cena pri proizvajalcu	Cena za potrošnike
ZDA	2.80	6.76
Anglija	2.60	3.78
Kanada	2.49	6.34
Nemčija	2.33	2.89
Švica	2.14	3.09
Italija	2.09	3.33
Norveška	1.96	2.11
Francija	1.87	3.75
Belgija	1.86	3.96
Švedska	1.72	2.94
AVSTRIJA	1.60	2.12
Danska	1.46	2.56
Nizozemska	1.43	3.16

Cene so računane za mleko s 3.5% maščobe. Po tej razpredelnici so torej cene mleka pri proizvajalcu v Avstriji med najnižjimi, ker imata samo Danska in Nizozemska za spoznanje nižje cene, kar je pač posledica drugačnih proizvodnih pogojev, a glede mlečnih cen za potrošnike pa je Avstrija na predzadnjem mestu.

Države s približno enakimi pogoji (Švi-

ca, Norveška, Švedska) pa imajo znatno višje cene.

Pregled proizvajalcev mleka v Avstriji pa da naslednje številke:

Od okrog 430.000 kmetijskih gospodarstev v Avstriji odpade okrog 336.000 na kmetije z manj kot 20 hektarov obdelovalne površine, kar pomeni, da okrog 85% obdelane zemlje odpade na male in srednje kmetije. Okrog 340.000 kmetijskih gospodarstev se peča s proizvodnjo mleka in od tega ima 98.000 ali 29% 3 do 7 krav, 89.000 ali 26% pa po 2 kravi, a 153.000 ali 38% kmetij pa ima po eno oziroma 3 krave; torej je 93% vseh rejcev krav v skupini malih in srednjih kmetov.

ZVIŠANJE ŽIVLJENJSKIH STROŠKOV V JUGOSLAVIJI

Kot poroča uradna „Austria Presse Agentur“ iz Beograda, so se kljub uradni določitvi cen nekaterih najvažnejših osnovnih artiklov, cene potrošnih dobrin v drobni prodaji povprečno povečale za okoli 13 %.

Cena industrijskih dobrin se je povečala približno za 7%, poljedelski pridelki za 19 odstotkov, a živina pa za kar 35%. Povečanje cen živine pripisujejo predvsem prevlekemu izvozu, ki je dovedel do navijanja cen na notranjem trgu.

Avstrijski lesni izvoz v minulem letu

Avstrijski izvoz igličastega rezanega lesa je v letu 1955 dosegel količino 3.152.564 kub. m in se je v primeri z letom 1954 zmanjšal za približno 16%. Vendar pa vladni ukrepi za omejitev lesnega izvoza niso dosegli zaželenega uspeha tako z ozirom na količino izvoženega lesa kot glede cen, ki so šle le za spoznanje navzdol in to ne toliko zaradi omejitve izvoza temveč zaradi padca cen na svetovnem trgu.

Največji odjemalec Avstrije je Italija s 1.304.135 kub. m ter je naš izvoz v to državo ostal približno na isti višini kot v letu 1954. Izvoz v Nemčijo pa je padel za 5% ter dosegel le 1.060.501 kub. m. Znatno je nazadoval tudi izvoz v Nizozemsko, ki je od 331.134 kub. m padel na 236.381. Izvoz v druge evropske države, izvzemši Grčijo in Turčijo, in tranzitni promet preko Trsta, pa je za 2.702 kub. m presegel leto 1954 in je znašal 248.460 kub. m. Izvoz v Francijo se je povečal za 32% (102.966 kub. m) in v Švico za 51% (51.903 kub. m). Dobave v Anglijo, Madžarsko in Belgijo pa so znatno naradovale.

Poraba električnega toka vedno večja

V minulem letu je poraba električnega toka v Avstriji znašala 9.700 milijonov kilovatnih ur, kar pomeni povečanje za 14 % proti uporabi v letu 1954, v katerem je poraba narasla v enaki meri proti letu 1953. — Po drugi strani pa se je proizvodnja toka zvečala le za 9,3 odstotka, in sicer od 109.847 v letu 1954 na 10.766 milijonov kv. ur v minulem letu. Ker je izvoz ostal na stari višini 15.000 milijonov kilovatnih ur, je bilo treba primanjkljaj kriti z uvozom 440 milijonov kv. ur, v znatni meri iz jugoslovanskih elektrarn na Dravi. Pristojni faktorji opozarjajo na potrebo po ustvaritvi ravnotežja med povečano uporabo in gradnjo novih električnih central. V tej zvezi navajajo, da je letni porast porabe odgovarjal storilnosti velike centrale pri Ibbse-Persenbeugu.

2 milijardi šilingov v — zrak

V minulem letu so „Austria Tabakwerke“ (bivša tobačna režija) prodala za 13 odstotkov večjo količino tobačnih izdelkov, predvsem cigaret. Deloma je to povečanje pripisati izvrstni gospodarski konjunkturi, deloma pa zaprtju prodajaln USIA v lanskem poletju. V Avstriji so pokadili lani 7.100 milijonov cigaret (v letu 1954 samo 6.300 mil.), 65 milijonov cigar (1954 — 58 mil.), 19 milijonov viržink (18,6 mil.), 193 ton cigaretnega tobaka (184 t), 997 ton tobaka za pipo (1056 t), 81 ton žvečilnega tobaka in 17 ton njuhalnega tobaka. Avstrijci so torej s kajenjem poslali „v zrak“ 2.141 milijonov šilingov.

Ob priložnosti otvoritve dunajskega državnega gledališča so izdali tri nove vrste cigaret in sicer „Premiere“, „Miriam“ in

Da pospeši „pot“ aktov iz enega urada v drugega, je neka velefirma v Kopenhajenu (Danska) naročila posebno kolesa za svoje uradnike in uradnice, ki z akti pod pazduho drvijo po hodnikih. (AND)

„Smart“, od katerih se je zadnja najbolje uveljavila med kadilci. Ker zaradi pomanjkanja strojev niso mogli izdelati zadostnih količin v Avstriji, so jih morali naročevati celo iz Nemčije.

REKORDNO ZVIŠANJE LETALSKEGA POTNIŠKEGA PROMETA

Kot poroča Mednarodna organizacija za civilni promet, je prevoz potnikov in blaga v letu 1955 presegel vse dosedanje rekorde. Zrakoplovne družbe skoraj na celem svetu — izvzeti sta le Sovjetska zveza in komunistična Kitajska, ki nista objavili tozadevnih podatkov, — so s potniškimi letali preletele skupno 2.251 milijonov kilometrov ter prepeljale 69 milijonov oseb.

Našim gospodinjam

NEKAJ IZ ZDRAVSTVA:

OMEDLEVICA

Navadna omedlevica je h'pna izguba zavesti, čemur pa ni vzrok kaka resna bolezen ali rana. Nezavest povzroči živčni odsev, ki ob priliki vznemirjenja zmanjša dotok krvi v možgane in tako moti zavest. Ta navadna omedlevica pa ne nastopi, če človek leži.

Nekateri ljudje veliko prej omedlijo kot drugi. Zgodí se, da na zunaj krepak oče omedli, če vidi, ko pripravljajo za operacijo sina, medtem ko se nežna mati v takem položaju brez večjih težav obvlada. Marsikdo omedli, če se ustraši — če je v trenutni veliki nevarnosti in se te reši. Dalje je lahko vzrok omedlevice slab zrak, injekcija ali male operacije. Telesno izčrpani in tišči, ki jih rada boli glava pa so najbolj podvrženi omedlevici.

Vsak človek naj bi znal omedlelemu pomagati, zlasti pa gospodinja — mati, ki je

angel varuh zdravja v družini. Prvo, kar storimo z omedlelim, je, da ga položimo na klop ali kamorkoli, glavo naj ima nizko. Če se pa omedleli ne more uleči, naj se usede in glavo skloni med kolena. Dobro je, če mu držimo pod nosom močno dišečo reč.

Če tako omedleli leži ali ima nizko sklonjeno glavo, bo dotok krvi v možgane večji in bo prišel prav kmalu k zavesti. Mrzla voda tudi zelo poživljajoče vpliva na omedlelega.

Ko pride omedleli k zavesti, naj se nikar takoj ne dvigne, sicer se lahko nezavest ponovi in povzroči večjo nevarnost.

Če pa omedleli ne pride kmalu k zavesti, nimamo opravka z navadno omedlevico in moramo zaradi resnega položaja takoj poklicati zdravnika.

VZGOJA NAŠIH MALIH:

Otrok noče zaspati v temi

Marsikatero mater sem že slišala tožiti, da se njen otrok boji zaspati brez luči. Skrbna mati ne ve, kako bi ga tega odvadila. Otroku začne močno jokati, če ugasne luč in pusti samega v spalnici. Kakšen otrok celo noče zaspati v svoji sobi in popustljiva mati ga zaradi ljubelega miru odnese v svojo sobo.

Je mar tako ravnanje matere z otrokom pravilno? Marsikatera mati še ne pomisli, da bi bilo to kaj napačnega, druga pa se v skrbeh izprašuje, če ni to kak bolezenski znak. Vso zaskrbljeno vodi pot zaradi tega k zdravniku.

Pomislimo, kaj naj bi bil vzrok, da se otrok boji teme. Gotovo nič drugega kot

bojazen pred „strahovi“. Marsikatera mati se niti ne zaveda, kako silno nápak ravna, če neubogljivemu otroku grozi s parkljem, ki ga bo prišel „cukat“ ponoči, s črnim možem, volkom in podobnimi otroškimi strašili.

Pravilno ravna tista mati, ki ne grozi otroku s takimi strašili, mu ne pripoveduje zvečer zgodb o strahovih, razburljivih pravljic, ampak položi otroka v posteljo z zagotovitvijo, da se mu ne more nič zgoditi, saj je ona v njegovi bližini in ob njem angel varuh. Nato ugasne luč in odide. Otroku bo v temi mirno zaspal v zavesti, da je na varnem.

KUHINJA

Rezanci s svinino. Skuhaj in odcedi široke rezance iz 2 jajc, ½ l moke in vode. Zmešaj ¼ l kisle smetane, 3 jajca, 2 žlici drobtin in majhen krožnik ali pest kuhane, drobno zrezane svinine. Zamešaj med rezance ter stresi v kozico, namazano s presnim maslom ali mastjo in z drobtinami. Po vrhu razravnaj, potresi s koščki presnega masla ter rumeno zapeči.

S'rovi zavitki. Napravi testo kakor za koruške zavitke. Razvaljaj ga kot za rezance, nadeni z nadevom in skuhaj. Nadev: v 2 žlicah presnega masla ocvri pol žlice zrezanega peteršilja in zarumeni 3 žlice drobtin. Hladnemu dodaj majhen krožnik zdrobljenega sira (skute), nekaj žlic smetane, 2 rumenjaka in nekaj zrn soli. Napravi za oreh debele kroglice. Tudi pri teh potegni spo-

daj nekoliko testo ter ga zarobi nazaj, da ne uhaja nadev pri kuhanju. Kuhane zabeli s presnim maslom in drobtinami.

Zavitki z rižem. Napravi in razvaljaj testo ter ga nadeni z naslednjim: ¼ l opranega riža prepraži z žlico masti in slano vodo. Pražen mora biti toliko, da so zrna še nekoliko trda. Ohlajenemu zamešaj 5 dkg presnega masla, jajce, žlico peteršilja, žlico drobtin. Kuhane zabeli s presnim maslom in drobtinami. Serviraj s solato.

Hrenova omaka. Deni v kozico 2 žlici masti, žlico sladkorja in 3 žlice moke ter mešaj toliko časa, da bo svetlorumeno prežganje; nato prilij žlico kisa in toliko juhe, da je primerno gosto. Ko dobro prevre, dodaj pest nastrganega hrena in, če treba, soli. Vreti ne sme več.

Plinske turbine za avtomobile

Avtomobilska tehnika nikoli ne miruje. Sedaj se bavijo z mislijo, kako bi nadomestili navadni bencinski motor s plinsko turbino.

Glavna prednost nove plinske turbine bi bila v tem, da je mnogo lažja od običajnega bencinskega motorja, kar pomeni, da bi tak stroj pri manjši teži proizvajal več konjskih sil, to je večjo pogonsko moč. Nadalje bi imel manj premikajočih se delov, zaradi česar bi mirneje tekkel.

Plinski motorji bi bili precej podobni letalskim motorjem te vrste, le s to razliko, da ne bi uporabljali kot pogonsko silo reakcijski udarec, ki ga povzroča eksplozija pogonskega goriva v motorju, ampak bi plinska turbina poganjala manjšo vrtlino turbino. Zgorevanje ne bi bila torej eksplozija kot v običajnih motorjih, ampak bi v turbini razplinjeno gorivo (petrolej), pomešano z zrakom, stalno gorelo. Vroči plini, ki bi se pri gorenju sprasčali, bi pa bili napeljani na lopatice manjše vrtlne turbine, ki

bi potem dajala pogonsko silo za avtomobilska kolesa. Obenem bi pa poganjali še eno manjšo kompresijsko turbino, ki bi služila za razplinjanje in vbrizgavanje pogonskega sredstva ter stiskanje in vbrizgavanje zraka v prostor za zgorevanje. Kot vidite, je precej komplicirana zadeva, ki bo povzročala še precejšnje preglavice inženirjem. Vendar to še ni največja težava. Dočim dosegajo motorji toploto okrog 300 stopinj Celzija, nastajajo pri plinskih turbinah mnogo večje temperature, in sicer okrog 800 stopinj. Zaradi tega mora biti turbina grajena iz materialov, ki tako visoke temperature prenesejo in to na daljši čas. So to zelo drage kovinske zlitine in zaradi tega še ni pričakovati, da bo plinska turbina spodrinila sedanje avtomobilske motorje. Imela bo pa to prednost, da bo uporabljala namesto dragega bencina cenejša pogonska sredstva, kot nafto in petrolej. Lahko pa rečemo, da tehnika ne bo prej mirovala, dokler tudi na tem področju ne izumi novih, cenejših in boljših motorjev.

KMETJE, POZOR!

Ne zamudite ugodne prilike in NAROČITE STROJE, katere boste pomladi rabili, ŠE TEKOM MESECA FEBRUARJA, kajti v tem času dobite POSEBEN ZIMSKI POPUST in s tem se vam cene strojev znatno znižajo. Odplačilo na obroke vam omogoča ugodno brezobrestno odplačevanje.

Ako želite nadaljnjih pojasnil, se obrnite pismeno ali osebno na trgovsko podjetje

Johan Lomšek

ŠT. LIPS, (Tichoja 2), P. Dobrla ves

ki vam dobavi vsakovrstne stroje pod zgoraj navedenimi ugodnostmi.

Ljubezen do matere

„Koliko je 5x7?“ je vprašal učitelj v drugem razredu neke ljudske šole. Pri tem vprašanju je splaval njegov pogled po dečkih in deklicah, ki so sedeli v nizkih šolskih klopih.

Pridni in pazljivi so brž dvignili roke. Drugi so gledali po zraku, kakor da se jih to vprašanje ne tiče. Spet drugi so se skrivali za hrbti svojih predsedecih v strahu, da bodo vprašani. Poslednjim je bila namreč poštevanka s sedmimi pečati zaprta knjiga.

„Nežka!“ je poklical učitelj.

Nežka je sedela t'ho v klopi. Bila je mirna in nekoliko sklonjena na klop.

„Nežka,“ pokliče učitelj znova. Toda majhna sedemletna deklica se ne gane. Tiho, po prstih je šel učitelj do zadnje klopi, kjer je sedela Nežka. Videl je, da je deklica zaspala. Učitelj se je močno čudil, ker je bila Nežka najmarljivejši otrok v njegovem razredu. Že jo je nameraval potresti in zbuditi, pa si je premislil. Spomnil se je, da je opazil, kako je imela zaspale oči, ko je prišla v šolo.

Tedaj je na hodniku glasno zapel šolski zvonec in Nežka se je predramila. Kako se je ustrašila, ko je poleg sebe zagledala učitelja.

Učitelj je ni nič pokaral. „Pospravite svoje reči in pojdite domov“, je ukazal. „Ti pa ostani še malo v razredu, Nežka!“

Glasno ropotajoč so dečki in deklice pospravili svoje zvezke in šolske mape. Učitelj je z Nežko sam ostal v razredu. „Danes pa si med poukom zaspala, Nežka. Ali veš, da bi te moral zaradi tega kaznovati?“

Mala je zahtela. Vsa se je tresla in solze so ji polezle po bledeh licih. „Nič se ne boj“, jo je potolažil učitelj. „Saj te ne bom kaznoval. Nocoj si šla pozno spat, kajne Nežka? Zato si pa zaspala?“

Nežka je pokimala.

„Kdaj si pa šla spat?“

„Ob... štirih... zjutraj!“

„Ob štirih danes zjutraj“, je ponovil učitelj presenečen. „Zakaj pa tako pozno?“ „Veste, gospod učitelj, naš oče gredo radi v krčmo, posebno kadar dobijo tedensko plačo. Tedaj pridejo pozno in še povrh pijani domov. In tedaj — tako me je sram povedati gospod učitelj — tedaj pretepejo mojo ljubo mamico, ki je tako zelo dobra. Če pa sem jaz še budna, tedaj pa nič ne tepejo moje mame. Zato ostanem vedno, kadar ata ni doma, tako dolgo pokonci, dokler ata ne gredo spat. Danes so prišli šele ob 4-ih zjutraj. Tako sem trudna, vendar bom tudi nocoj morala biti pokonci, če so šli ata v gostilno.“

Tiho je poslušal učitelj izpoved majhnega dekleta. Svetle solze so mu zalesketale v očeh. Ginjen je dvignil otroka v naročje in samo ponavljal: „Nežka, ti si priden otrok.“

„Gospod učitelj,“ je rekla Nežka bolj pogumno. „Ne smete misliti, da je moj oče slab človek. Ravno nasprotno. Kadar ni pijan, je z mano in z menoj prav dober in prijazen.“

Učitelj je prijel Nežko za roko in jo je peljal v trgovino, kjer ji je kupil bonbončkov in pomaranč. „Vedno ostani tako prida, Nežka, kot do sedaj!“

Ali se vam ne zdi, draga mladina, da je to visoka pesem otroške ljubezni, čeprav je žalostna, da ti pridejo solze v oči, ko jo bereš? Izprašajmo si vest, kako mi ravnamo s svojo materjo, ki je bila vedno v skrbeh za nas in nam želela vedno le dobro! Ali se zavzamemo za njo, če pridejo zanj, težke ure ali pa ji še celo sami nagajamo in ji grenimo življenje? Če smo že odrasli, moramo se vdajamo pijančevanju in postopamo s svojo materjo ali mlado ženo slično kot zgoraj opisani oče? Blagor tistemu, ki zna spoštovati najdražji biser na zemlji — svojo mater. Do smrti pa je nesrečen tisti, ki ji je skopal prerani grob.

SMOLO SO IMELE

Lene deklet (služkinje) so sovražile petelina, ki jih je tako zgodaj klical na delo. Da bi jim ne krajsal spanje, so ga ubile. Gospodinja pa, ki se brez petelinjega petja ni znala ravnati v času, jih je budila od slej dostikrat še ob trdi temi.

„Lepo smo se nasolile“, so tožile in prosile gospodinjjo, da je kupila drugega petelina.

Kuharski tečaj v Goričah

Dekletom v Goričah, ki so hodile v kuharski tečaj, smo dolžni nekaj toplih besedi in iskreno pohvalo. Naj izvedo naši prijatelji in naše dečle šrom sveta, kjerkoli živijo, o njihovi pridnosti.

V Goričah ste torej imele tečaj, kjer ste se pripravljale za gospodnjski poklic. Dan za dnem ste se z vedenjem in vneto odpravljale z doma v šolsko kuhinjo, tam sprejemale nauke za duhovno in telesno življenje, ter se vadile v peki in kuhi. Božični, novoletni prazniki in razstava so vam dali mnogo prilike, da se izvežbate v čez vse važni kuharski stroki. Bili smo pri vas na Silvestrovo, ko ste nas pogostile in ste nam na odru nudile mnogo prijazne zabave. Sprejeli smo v srca nauk za novo leto, ki ga je nam dajalo poslavljajoče se leto 1955.

Radi smo vam obljubili, da pridemo za dan razstave zopet k vam. Vso radovednost in pozornost smo prinesli seboj; sprejemali smo vaše besede in kretnje na odru, vas hvalili z velikim zadovoljstvom, vam vzklíkali pristrčno ganjeni. Da smo bili vaši gostje kar celih 6 ur, naj vam bo znak našega polnega priznanja. Razstave se pa kar nagledati nismo mogli — a naposled vse odnesli z lepo okrašenih miz. —

Selski lovci motorizirani

V mrzlih in močno zasneženih zimah prisili glad zverjad, da si poišče živeža blizu gospodarskih poslopij, kjer je navadno raztreseno seno, detelja in drugo. Večkrat tudi lovci namenoma nastavlajo tako vabo, da privabijo zajce pred svojo puško.

Letošnja mila in kopna zima pa ne sili gozdnih živali v bližino hiš in lovci bi jih morali zalezovati po gozdovih, kar se pa vsakeinu ne ljubi. Tako sta dva znana lovca France in Peter raje sedla v udoben avto; šofer Herman je vozil, lovca pa sta skozi odprta okna držala puški pripravljeni in oprezovala, ali se morda le približa kak radoveden zajček, da mu upihneto življenje. Očividno pa zajčki še niso tako desirani, da bi se zanimali za avto; vsak je gotovo rajši zbežal in lovca med vožnjo nista nič ustrelila. Toda pri Trklu je bila lovska sreča bolj mila.

V gostilni so prišleci prisledli zbrani družbi gostov. Med njimi je tudi vedno vedri in hudomušni Kristl. Tu hočeta lovca dočkati bolj pozne ure, ko se zverjad upa v bližino hiš. Kristl jima zatrjuje, da zajci radi prihajajo, da bo lov uspešen. Čez nekaj časa se Kristl dvigne, češ da gre oprezovat, kako kaže. Ko se vrne, meni, da bi že kazalo iti na lov. France si oprta puško in hajdi ven v noč. Opazuje sem in tja, obhodi oprezno sosedov hlev — nič! Pač, tam zgoraj proti bregu, zadaj za gasilnim domom, se nekaj premika! Daljnogled na oči — da, zajec! Puška počí, zajec skoči in beži. France hiti za njim. Drugi strel vrže zajca kvišku, potem pa pade. Je že moj, zavriska Francetovo lovsko srce in hitro je pri njem. Zmagoslavno ga prinese kazat omizju. Res, velik rejen zajec! To je lovska sreča! Pa kaj je to? Od zajčevega vratu binglja vrvica! Zajec je

ZA DOBRO VOLJO

„Da,“ opominja učiteljica, „vedno moramo biti do soljudi prijazni in moramo poskušati napraviti vsaj enega človeka na dan srečnega! Ali je n. pr. od vas kdo večeraj napravil kateremukoli kakšno veselje?“

„Da,“ se takoj javi Petriček, „bil sem večeraj na obisku pri svoji teti in bila je vsa srečna, ko sem se spet poslovil od nje!“

Naše prireditve

Krščanska kulturna zveza naznanja:

VABILO

„Smeh pri vseh ljudeh,“ ki bodo prišli v nedeljo, dne 5. februarja 1956 opoldne na pustno prireditev v Farno dvorano v Železno Kaplo. Igrajo Obirčani.

VABILO

Polna veselja in prijetnega razpoloženja bo pustna nedelja za vse tiste, ki bodo prišli gledat in poslušat v nedeljo, dne 12. februarja 1956 razposajene burke. Podajala jih bo Farna mladina iz Železne Kaple v Farni dvorani. Pustna prireditev se prične po zadnji sv. maši opoldne.

Vsi pristrčno vabljeni.

VABILO

Katoliško prosvetno društvo v Globasnici vabi na pustno prireditev, ki bo v nedeljo, dne 5. februarja ob pol 3. uri popoldne v prosvetni dvorani pri Šoštarju v Globasnici. Na sporedu je veseloigra „PRICARANI ZENIN“.

Prireditev bomo ponovili na pustni torek, dne 14. februarja ob 7. uri zvečer pri Šoštarju v Globasnici.

Vabi društveni odbor

DROBNE POVESTI

Kralj, trgovec ali mesar. Malek, vojvoda kal'fa Mustada, je premagal Grke in ujel njihovega kralja. Ukaže privedi ujetnika predse ter ga vpraša, česa pričakuje od zmagovalca. Kralj pa odgovori: „Če si se vojskoval kot vladar, mi vrneš svobodo; če kot trgovec, me prodaš; če pa kot mesar, me daš usmrtiti.“

Mohamedovski vojskovodja mu je podaril svobodo.

Ukradena in najdena. Na pojedini je izginila srebrna žlica. Vsi gostje so hoteli pokazati svoje žepe; toda gostitelj, prekajen šaljevec, je rekel: „Ni treba pokazati žepov, poznam namreč drugo sredstvo, da dobimo tatu. Prosim vas, dajte svoje glave pod mizo.“ Ko so vsi to storili, je vprašal: „Ali imate vsi glave pod mizo?“ — „Da!“ — „Tudi uzmovič?“ je vprašal hitro. — „Da“, je odgovoril brez premisleka tat.

Dedek pripoveduje

(Nadaljevanje)

Nekoč ni bilo čez reko Saar nobenega mostu, ampak samo brod, saj menda veš. Ko je gospod iz vasice N. na drugi strani Saare moral nekam odpotovati, je zaprosil našega gospoda, naj priskoči na pomoč, če bi bilo treba v njegovi župniji kaj storiti. — Ko je bilo zvečer že temno in sem še bil v župnišču pri kuharji, je nekdo nenadoma močno potrkal na vrata. Ko sem jih odprl, je vstopil visok mladenič iz N. in prosil, da bi takoj nesli zadnjo popotnico starčku, ki leži na smrtni postelji in vroče želi, še enkrat prejeti svete zakramente. Zunaj je snežilo, mrzel veter je zaviljal okrog oglov, saj je bil januar. Čeprav je bil naš g. župnik star mož, vendar je bil takoj pripravljen. Vprašal je, kje umirajoči leži, in ko mu je deček pojasnil, da skoraj poleg obale, daleč od N.ške cerkvice, je sklenil, vzeti sv. popotnico kar v naši cerkvi, ker mu ni treba še na drugi strani hoditi tako daleč nazaj do cerkve; ker sem mu slučajno pritekel pred oči, me je pa vzel kar s seboj. Ves vesel sem se odzval pozivu, zdelo se mi je prijetno tavati po temni in vetrovni zimski noči, kajti strah me ni bilo prav nič. V brodarjevi kočici ni brlela lučka kot ponavadi, ampak je bilo vse temno. Deček je pojasnil, da se je v deroči vodi brod odtrgal in odplaval kdo ve kam, a mi, da bomo morali narediti več kot dve uri daljšo pot, ker moramo iti po ovinku. Župniku tudi to ni bilo težko, samo najprej smo hoteli poiskati, če morda ne leži kak čoln ob bregu, da bi si skrajšali pot.

Pri brleči in nesigurni svetlobi svetilke smo po daljšem iskanju res iztaknili majhen čolnič, iz katerega smo najprej izrpalii vodo, nato pa sedli vanj, čeprav je bil moker in blaten. V začetku sem sicer nekoliko okleval, a župnik mi je rekel: „No, fantič, človek, ki umira, čaka na zadnjo tolažbo, ali ga bomo res pustili zaman čakati?“ In že sem sedel v čolnu. Župnik je prijel vesla

v roke; čeprav je bil že star, močan je bil kljub temu in v navadni noči bi bil s par udarci na drugem bregu. A nocoj je bila nenavadna noč in tudi reka Saar ni bila več reka, ampak divjajoč in hrumeč vletok, čigar nevarnosti nam niso bile znane. Ko je z neakim nezaupanjem potopil vesla v vodo in sem odklenil verigo, je planil čolnič kot zbesnel med valove in čez nekaj trenutkov sva se znašla sredi besnečega neurja in grozot. Nisva nič vedela, kje sva; šele ko sta naju vrbove veje oplazile po glavi, sva spoznala, da sva še komaj na tej strani, na mesarjevem travniku, ker samo tam so rastle vrbe, dočim jih na drugem bregu ni bilo. Nenadoma sem začutil med bučanjem voda in tuljenjem viharja žalosten, tožec ton in neka temna mala stvar se je krčevito skušala oprijeti stene čolna. Mislil sem že, da je kak vodni škrt, saj čudno bi ne bilo v tej grozni noči, a je župnik dejal: „Glej, malega psička, pomagaj mu v čoln“. Storil sem in kužek se je tako otresel neprijetne mokrote, da me je zmočil še od strani, kajti od zgoraj in spodaj sem že bil. A misliš, da me je zeblo? O, kaj šel! Sredi prirodnih sil in sredi deroče reke? Kri mi je kar divjala po žilah. Nenadoma sva švignila mimo nekega moža s svetilko, ki je najbrže prišel preblizu k vodi, ker sva še videla, preden sva bila mimo, da je storil silni skok, da bi se rešil in pri tem zgubil svetilko in ostal v trdi temi. — Parkrat sem čul starega g. župnika zastokati in ko sem ga prosil, naj mi prepusti vesla, je bilo vse tiho. A neko drugo pomoč je zahteval od mene: pričel je moliti in jaz sem moral moliti za njim. In tako je menjaje donel zdaj moški glas, nato pa moj otroški glasek proti nebu.

Bodi nam milostljiv: obvaruj nas, o Gospod!

Bodi nam milostljiv: usliši nas, o Gospod! Vsega hudega: reši nas, o Gospod! itd. (Dalje prihodnjič)